

INSTITUT PRÁVA
A OBČANSKÝCH SVOBOD

Otevřená výzva senátorům Senátu Parlamentu České republiky

ZABRAŇTE SCHVÁLENÍ NOVELY PANDEMICKÉHO ZÁKONA

Vážené senátorky, vážení senátoři,

v následujících dnech budete jednat o novele zákona č. 94/2021 Sb. (tzv. pandemického zákona), kterou schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR ve stavu legislativní nouze.

Do Vašich rukou je tímto vkládán osud dalšího vývoje naší země. Osud právního státu.

Senát PČR má v systému dělby moci mimořádné postavení. Je nezastupitelným pilířem parlamentní demokracie, který má výsadní postavení na konci legislativního procesu napravovat chyby, kterých se dopustí poslanci ve Sněmovně. Je také jakousi pojistkou ochrany principů demokratického právního státu a základních práv a svobod občanů a voličů. Nyní máte zřejmě jedinečnou příležitost tuto roli v našem ústavním systému sehrát a zabránit přijetí právního předpisu, který:

- **umožňuje výkonné moci omezovat základní práva a svobody, zaručené Listinou základních práv a svobod, bez jakékoliv možnosti účinné soudní ochrany, aniž by musel kdokoli prokazovat, že takové zásahy jsou z pohledu ochrany bezpečnosti, života nebo zdraví, nezbytné**
- **umožňuje vládní většině ve Sněmovně prosadit omezení ústavně zaručených práv občanů, ačkoli tak zásadní zásahy byly dosud možné pouze na základě ústavních zákonů, tedy na základě zákonů schválených kvalifikovanou, ústavní většinou** (namísto ústavní většiny 120 poslanců schvaluje změny pandemického zákona jen prostá většina 34 poslanců)
- **zcela vyloučí kontrolní roli Senátu** (Senát se nemá nijak podílet na rozhodování o ukončení či obnovení stavu pandemické pohotovosti, tedy jakési obdoby nouzového stavu)

email: info@prolibertate.cz

web: www.prolibertate.cz

Institut práva a občanských svobod, z.s.
Kozí 916/5, Staré Město, 110 00 Praha 1
IČO: 10986511
Spisová značka: L 75092 vedená u Městského soudu v Praze

Podrobnější vysvětlení našich důvodů, proč novelu pandemického zákona považujeme za zlomovou v tom, že její schválení definitivně změní směr vývoje České republiky od demokracie k totalitnímu systému, shrnujeme zde:

1. Novela pandemického zákona rozšiřuje možnosti omezení základních práv a svobod, aniž by existoval jakýkoli odborný podklad potvrzující, že navržená rozšíření mohou vést k likvidaci epidemie nebo k zabránění jejímu vzniku. Ostatně tento zákon ani jiný právní předpis nestanoví, co epidemie (či pandemie) onemocnění covid-19 je, jaké má parametry a za jakých podmínek lze tedy vůbec uvažovat o aplikaci daných ustanovení. **Nelze-li právně určit, co epidemie je, nelze ani určit, kdy končí. To nevyhnutelně znamená, že rozhodnutí tento zákon aplikovat nelze podrobit jakékoli soudní kontrole a závisí výhradně na postoji moci výkonné.**

Trvajícím stav pandemické pohotovosti spolu s rozšířenými pravomocemi výkonné moci (které jsou navíc definovány velice vágně) dávají do rukou moci výkonné nekontrolovatelnou moc nad základními právy a svobodami všech občanů České republiky, aniž by tato moc mohla být Parlamentem ČR včas kontrolována či omezena. Účinná ochrana mocí soudní je pak zcela vyloučena.

2. Listina základních práv a svobod zaručuje v čl. 2 odst. 3 každému činit, co zákon nezakazuje, a poskytuje ochranu před povinnostmi, které zákon neukládá. To je jeden ze základů svobodné společnosti. Dle čl. 2 odst. 2 Listiny lze státní moc uplatňovat pouze v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.

Aby stát mohl omezit základní práva a svobody kteréhokoli občana České republiky, musí k tomu mít důvod. Tento důvod musí uvést a musí být přezkoumatelný. Doposud bylo možné v souvislosti s šířením nakažlivé nemoci člověka omezit na jeho osobních právech a svobodách na základě zákona o ochraně veřejného zdraví, nařízením karanténního opatření nebo izolace, a to formou správního rozhodnutí, které muselo obsahovat odůvodnění a možnost se proti takovému omezení právně bránit.

Již po dva roky je tento princip svobodné společnosti potlačován, ba dokonce obrácen. Stát omezuje všechny občany a jen některým z nich pak umožňuje prokázat, že se na ně omezení nemají vztahovat. Takový přístup je přístup totalitní, nikoli svobodné, společnosti.

Novela pandemického zákona tento převrácený princip ještě utvrzuje. Umožňuje omezit základní práva a svobody kohokoli na základě jakési domněnky nakažení, aniž by bylo nutné toto omezení jakkoli zdůvodnit a aniž by bylo možné se mu účinně bránit.

Omezit ta nejzákladnější práva a svobody kohokoli z nás bude možné pouhou zprávou odeslanou na mobilní telefon. Než adresát zprávy vůbec stihne zareagovat (a uplyne lhůta 3 pracovních dnů, jak je v novele stanovena pro přezkum případné žádosti adresáta), občané budou nejméně 4 pracovní dny omezeni na svém základním právu pobytu a pohybu bez jakéhokoliv racionální důvodu, bez jakékoliv ochrany.

Upozorňujeme současně, že dle navrženého znění § 8a odst. 1 posl. věta „*Ministerstvo stanoví vyhláškou podrobnosti způsobu a formy oznámení orgánu ochrany veřejného zdraví o nařízení izolace nebo karanténního opatření.*“ Návrh takové vyhlášky však dodnes nebyl předložen, ačkoliv by měl být připraven společně s návrhem novely zákona.

Možnost omezit základní práva a svobody kteréhokoli člověka na území ČR nebylo takto možné ani v těch nejtemnějších dobách naší historie.

3. Takto zásadní omezení základních práv a svobod, která navrhuje novela pandemického zákona, byla doposud možná pouze za nouzového stavu podle zákona o bezpečnosti České republiky, tedy zákona **ústavního**.

Na základě ústavního zákona proto, že k jeho změně je nutná ústavní většina v parlamentu, což mělo zaručit, že jakékoliv další zásahy do základních práv a svobod nebudou možné pouze na základě politické reprezentace představující vítěze voleb, neboť se nepředpokládalo, že by některý politický subjekt získal v parlamentu ústavní většinu.

Pandemický zákon a jeho novela **princip pojistky ústavní většiny obchází**. Politická reprezentace si je vědoma toho, že ústavní většinu v Poslanecké sněmovně nezíská a ústavní zákony se jí změnit nepodaří. Vytvořila proto paralelní právní systém, který běžným zákonem přesouvá normotvorbu do rukou úřednictva, **vytváří obrovský prostor pro tzv. správní uvážení** (když novela pandemického zákona obsahuje velice obecná, vágní ustanovení), **pohrdá svrchovanou vůlí Parlamentu České republiky** a odsouvá ji na druhou kolej, respektive ji zcela neguje.

Pandemický zákon přímo zavádí tzv. stav pandemické pohotovosti, tedy stav obdobný nouzovému stavu (jakékoliv dnes šířené informace o tom, že by nouzový stav představoval větší zásahy do práv a svobod lidí, nejsou opřeny o konkrétní argumenty a jsou nepravdivé). Narozdíl od stavu pandemické pohotovosti je nouzový stav institutem zavedeným ústavním zákonem a lze jej vyhlásit pouze v případě splnění přísně stanovených podmínek, a to na časově omezenou dobu.

Situaci nenapomůže ani to, když Poslanecká sněmovna ČR stav pandemické pohotovosti ukončí – v našem právním řádu i nadále zůstane právní předpis na úrovni zákona, jímž může

INSTITUT PRÁVA
A OBČANSKÝCH SVOBOD

Sněmovna opět předat fakticky veškerou moc vládě, a to dokonce nikoliv rozhodnutím ústavní většiny, ale prostou většinou v souladu s ust. § 1 odst. 3 pandemického zákona. Při tomto rozhodování (o ukončení a obnovení stavu pandemické pohotovosti) je navíc zcela vyloučena kontrolní role Senátu PČR!

Přijetí pandemického zákona a zejména jeho aktuálně projednávané novely obchází dosud existující systém založený na ústavním zákonu o bezpečnosti ČR a souvisejících předpisech. Je to v zásadě stejné, jako kdyby vládní uskupení politických stran prosadilo v Parlamentu ČR jiný běžný zákon, který obcházel Ústavu ČR a tuto by nahrazoval.

Právní předpis obdobné struktury, s obdobně širokými, vágně stanovenými pravomocemi výkonné moci, bez jakékoliv účinné možnosti soudní ochrany, nemá v historii demokratických právních řádů obdobu. V historii byly podobné tzv. „zmocňovací“ zákony spojeny vždy s totalitní mocí. Díky takovým zákonům získali prakticky neomezenou moc největší tyrani 20. století (typickým příkladem je zmocňovací zákon ze dne 23. 3. 1933, přijatý tehdy Říšským sněmem v Německu).

Vážené senátorky, vážení senátoři,

nedovolte, aby byla uvedena v život novela pandemického zákona, která zcela zásadně popírá základní zásady svobodné a demokratické parlamentní demokracie a dává vládě a ministerským úředníkům nepředstavitelnou a ničím nekontrolovatelnou moc nad životy nás všech a která zcela eliminuje jakoukoliv kontrolní roli Senátu Parlamentu České republiky.

Institut práva a občanských svobod, z. s.

JUDr. Tomáš Nielsen, předseda

Dne 8. 2. 2022

email: info@prolibertate.cz

web: www.prolibertate.cz

Institut práva a občanských svobod, z.s.
Kozí 916/5, Staré Město, 110 00 Praha 1
IČO: 10986511

Spisová značka: L 75092 vedená u Městského soudu v Praze